

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/80/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7121204611
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7121204611.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a členov senátu JUDr. Jany Dudíkovej a Mgr. Miloša Greguša vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti Ľ. N., nar. XX.X.XXXX a Y. N.O., nar. XX.X.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, deti rodičov S. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom G. XXX, t.č. v E. I. Z. F. Č.. X, N. a Ľ. N., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom G. XXX, v konaní o návrhu matky na úpravu výkonu práv a povinností rodičov k maloletým deťom a nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Košice I zo dňa 1.7.2021 č.k. 11P/62/2021-10 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil otcovi povinnosť odovzdať maloleté deti Ľ.U. a Y. N. do osobnej starostlivosti matky. Otca zaviazal prispievať na výživu mal. Ľ. a mal. Y. vo výške 30 % zo sumy životného minima na každé nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného prepisu vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Upravil styk otca s maloletými deťmi tak, že je oprávnený stretávať sa s nimi každý párny týždeň v sobotu od 10.00 hod do 16.00 hod v prítomnosti matky maloletých detí. V prevyšujúcej časti návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec a navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Napadnuté uznesenie je podľa neho v hrubom rozpore so zákonom, pretože konajúci súd na nariadenie neodkladného opatrenia nebol miestne príslušný. Poukázal na to, že z podaného návrhu matky sa dá zistiť, že tak ona, ako aj on a obe maloleté deti bývajú v G. XXX okres W.. Je teda zrejmé už na prvý pohľad, že bydlisko maloletých detí v čase začatia konania určené dohodou rodičov bolo v G., nie v N.. Skutočnosť, že matka svojvoľne deti zobrala do N., nemožno považovať ani za dohodu rodičov o určení bydliska maloletých detí, ani za určenie tohto bydliska iným zákonným spôsobom. Pokračovaním takejto línie postupu súdu je teraz mu doručený prípis sp. zn. 11P/62/2021 z 15.7.2021, ktorým Okresný súd Košice I rozhodol o postúpení veci na Okresný súd Košice II s poukazom na to, že podľa obsahu spisu pracuje v Košiciach a žije s maloletými deťmi na H. X v N.. Pritom tvrdenie, podľa ktorého žije v N. na H. X spolu s maloletými deťmi, je založené iba na živom tvrdení matky. Za miestne príslušný je preto potrebné považovať Okresný súd Michalovce. Takýmto nezákonným uznesením Okresného súdu Košice I došlo k výraznému ohrozeniu ďalšieho vývoja maloletých detí. Okrem výchovných metód matky poukazuje na obsah odborných posudkov, resp. lekárskeho správ týkajúcich sa stavu maloletého G., ktorý je geneticky postihnutý v podobe autizmu. Podotýka, že obdobnou genetickou poruchou trpí aj matka. Maloleté deti majú byť podľa názoru súdu vychovávané matkou v núdzovom ubytovaní, hoci doteraz žili v rodinnom dome v G., ktorý je jeho vlastníctvom. Osobitne zdôraznil, že pred asi 3 rokmi sa matka začala v čoraz väčšom rozsahu prezentovať na sociálnych sieťach v spoločensky neprijateľnej a morálne neprípustnej forme, keď prezentovala svoje telo a ako keby ponúkala svoje služby. Podrobnosti môže uviesť súdu na

pojednávani v rámci účastníckeho výsluchu. Pred vyše mesiacom sa situácia vyhrotila natoľko, že matka spoločnú domácnosť opustila a žije teraz v rámci núdzového ubytovania v N.. Zároveň poukázal na to, že po tom, čo mu bolo doručené napadnuté uznesenie, povinnosť odovzdať deti matke splnil 16.7.2021, nič to nemení na tom, že toto rozhodnutie považuje za hrubo protizákonné, čo potvrdzuje aj to, že súd prvej inštancie ho nepovažoval za potrebné vyzvať, aby sa k tomuto návrhu matky vyjadril.

3. Súčasťou odvolania otca je zároveň rukou písané odvolanie, v ktorom uviedol, že matka maloletých detí ho udala, že ju bije a týra. Všetko mala dohodnuté so svojou sestrou, ktorá sa mu stále vyhráza po telefóne a ktorá býva v tom istom Centre núdzového bývania ako matka maloletých detí. Podotkol, že matka má potvrdené, že je autistka s poruchou osobnosti a správania. Svoju agresivitu si podľa neho skúša na deťoch, psychicky aj fyzicky tak, že keď niečo pýtajú, zamyká ich do izby, ťahá ich za vlasy, dáva ich buchnáty do chrbta tak, že synovi viackrát vyrazil dych, keď boli deti v perinke, tak ich vyhadzovala meter do výšky. Deti majú z nej strach, boja sa jej, nemá vybudovanú hygienu, zapácha a nevedla k tomu ani deti. Nemá záujem učiť sa s nimi, hrať, dá im do ruky mobily a deti sú na mobile aj 10 hodín. Následne matka deťom mobily zobrala a na obidva sa prihlásila na zoznamku a v G. dala výzvu, že chlapa má v práci, tak nech prídu chlapi, že potrebuje sex. Aj dcére ukazovala na mobile všelijakých chlapov, to im dcéra rozprávala, keď boli v N.. S dcérou škôlkou súhlasila u jeho mamy v N., čo bola rada, ale len z toho dôvodu, že bude sama so synom, keďže syn na ňu nič nepovie, pretože nevie rozprávať. Ďalej uviedol, že teraz bol mesiac s deťmi v N., bol šťastný, že deti boli najedené, vykúpané, čisté a spokojné. Súčasťou odvolania otca je komplexný posudok maloletého Ľ. N. zo dňa 20.1.2020, z ktorého vyplýva, že miera funkčnej poruchy maloletého je 80 %, a preto sa považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Prílohou odvolania otca je zároveň správa z diagnostického psychologického vyšetrenia maloletého G. zo dňa 25.4.2018, z ktorej vyplýva, že dieťa je v pravidelnej starostlivosti odborných lekárov, a to neuropediatra, v ambulancii foniatrickej, v metabolickej ambulancii a v pedopsychiatrickej ambulancii s diagnózou detský autizmus. Ide o správu Centra špeciálne - pedagogického poradenstva, Školská 10, Michalovce, z ktorej je zrejmé, že na vyšetrení bolo dieťa s matkou, ktorá uviedla, že dieťa nenavštevovalo predškolské zariadenie, rodina sa presťahovala z N. do G.. Prílohou odvolania otca je ďalej lekárska správa z genetického vyšetrenia mal. Y. zo dňa 5.6.2020, ktorá bola vyšetrená s diagnózou zaostávanie vývinu reči, poruchy správania, u brata a matky identifikovaná mikrodélcia. Odporúča sa genetická konzultácia, psychologická, špeciálne - pedagogická a logopedická starostlivosť. Otec ďalej k odvolaniu priložil doplnenie genetickej správy mal. Ľ. N. z 5.10.2018, ktorý bol v genetickej ambulancii vyšetrený na odporúčanie pedopsychiatra pre poruchy správania a zaostávanie intelektového vývinu. Záverom správy je odporúčanie, a to genetická konzultácia, psychologická, špeciálne - pedagogická a logopedická starostlivosť. Prílohou odvolania otca je aj dohoda medzi zamestnávateľom TRIV s.r.o. a otcem ako zamestnancom o ukončení dohody o vykonaní práce k 19.7.2021 zo dňa 19.7.2021.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca poukázala na nepravdivé a neúplné informácie uvedené v odvolaní. Pokiaľ otec uviedol, že je autistka s poruchou osobnosti a správania, žiadna z týchto diagnóz jej nebola diagnostikovaná, nenavštevuje žiadnu psychiatrickú ambulanciu. Zo správy z genetického vyšetrenia mal. Y. zo dňa 5.6.2020 vyplýva, že bola u nej identifikovaná mikrodélcia v chromozómovej oblasti 16P 11.2, vyskytuje sa teda u nej istá genetická predispozícia, ale autizmus jej lekári nediagnostikovali. Dôrazne poprela tvrdenia otca o tom, že ponúka sexuálne služby na internete. Na otca mal. detí v druhej polovici júna 2021 po opustení spoločnej domácnosti a ubytovaní sa v Zariadení núdzového bývania podala trestné oznámenie za týranie. Oznámenie podala v Košiciach, vec bola postúpená do Michaloviec, kde už i osobne bola 5.8.2021 vypovedať. Ohradzuje sa aj voči tvrdeniu otca, že voči deťom je agresívna. Nie je to pravda. Syn G. je na ňu naviazaný viac ako na otca. Deťom sa venuje, hrá sa s nimi, vzdeláva ich, večer pred spaním im číta knihy. Mobil deti používajú, hrajú sa na ňom, prípadne syn pozerá rôzne videá, pri ktorých sa vie upokojiť. Nepoužívajú ho počas celého dňa, ale v obmedzenom čase. Čo sa týka starostlivosti o deti a domácnosť, vie sa o všetko potrebné postarať. Poukázala na to, že keď žili s otcem deti v spoločnej domácnosti, on mal pri sebe platobnú kartu a jej iba vydeľoval peniaze na konkrétne účely. Zdôraznila, že otec jej deti vydať nechcel, i keď už bolo vydané napadnuté uznesenie, prítomná bola i polícia. Deti jej vydal až 16.7.2021 za prítomnosti jeho sestry, už bez prítomnosti polície. Odkedy sú deti zverené do jej starostlivosti, otec jej nedal žiadne výživné a o stretnutiach s deťmi podľa rozhodnutia súdu nejavil záujem.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

8. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 a § 66 CMP a dospel k rovnakému právnomu záveru ako súd prvej inštancie, že v danom prípade boli splnené ku dňu jeho rozhodnutia zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, pretože bola osvedčená naliehavosť potreby neodkladnej úpravy pomerov daná záujmom maloletých detí, ktorým v dôsledku nezvládnutia ukončenia partnerského vzťahu rodičov hrozí nebezpečenstvo nestability výchovného prostredia, keďže rodičia sa v súčasnosti nevedia dohodnúť na realizácii ich rodičovských práv a povinností. Z podaní oboch rodičov vyplýva, že vzťahy medzi nimi sú výrazne narušené a konfliktné, odlišne hodnotia rovnaké situácie, vzájomne sa obviňujú s tým, že otec obviňuje matku z neschopnosti zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti poukazujúc na to, že matka trpí autizmom, poruchou osobnosti a správania, pričom je údajne agresívna voči deťom, ktoré sa jej boja. Matka naopak v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia poukazuje na to, že otec detí pred tromi rokmi začal užívať drogy, čo ho zmenilo a viedlo ku konfliktom, ktoré prerástli až do jej psychického a fyzického týrania, pričom facky, údery päšťou, škrtenie, kopanie do brucha, útoky bejzbalovou pálkou boli na dennom poriadku. Uvedené viedlo k tomu, že dňa 18.6.2021 po tom, čo jej ráno telefonoval, že našiel na erotickej stránke nahé fotky bez tváre s jej menom, a znova sa jej vyhrážal, že jej veľmi ublíži, keď príde domov, opustila spoločnú domácnosť, ktorú dovtedy viedli v obci G. B. W.. Odvtedy býva v E. I. Z. I. F. X O. N.. Matka zároveň uviedla, že nátlak zo strany otca stále trvá, píše jej SMS - ky, vyvoláva jej a vyhráža sa jej, že ak sa k nemu nevráti, odíde do zahraničia a deti už neuvidí. Maloleté deti sa v čase odchodu matky zo spoločnej domácnosti nachádzali u otcovej matky v N.. Matka sa domnieva, že maloleté deti majú z otca strach, keďže boli svedkami všetkých ich hádok ako aj jeho fyzických útokov na ňu. Obáva sa, aby deťom neublížil, nakoľko jeho útoky prichádzali bez varovania. Na podporu svojich tvrdení matka k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia predložila Potvrdenie o podaní trestného oznámenia o fyzickom týraní zo strany otca, ktoré podala dňa 19.6.2021 na OR PZ v Košiciach, OO PZ Košice Dargovských hrdinov pod č. ID: 170.21/1622. Zároveň predložila Zmluvu č. 8/2021 zo dňa 18.6.2021 uzatvorenú medzi ňou a Psychosociálnym centrom Košice - Zariadením núdzového bývania o poskytovaní sociálnych služieb.

10. Matka teda osvedčila naliehavosť okamžitej (neodkladnej) ingerencie súdu do pomerov účastníkov konania nariadením neodkladného opatrenia, pričom argumenty otca v odvolaní nevyvracajú potrebu neodkladnej úpravy pomerov maloletých detí, týkajú sa v prevažnej miere miestnej nepríslušnosti súdu prvej inštancie, ktorý rozhodoval o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj údajnej neschopnosti matky zabezpečovať starostlivosť o deti napriek tomu, že z obsahu spisu vyplýva, že starostlivosť o deti aj počas obdobia, kedy otec pracoval v Košiciach ako pracovník sťahovacej firmy, zabezpečovala matka, pričom zo spisu je zrejmé okrem iného aj to, že maloletý G. sa na vyšetrenie v Centre špeciálne - pedagogického poradenstva v Michalovciach dňa 25.4.2018 dostavil práve s matkou. Vzhľadom na vyššie uvedené má odvolací súd za to, že otec neosvedčil svoje tvrdenia o tom, že matka nie je schopná zabezpečovať riadnu starostlivosť o maloleté deti. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že pri rozhodovaní vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je súd povinný prioritne zabezpečiť ochranu záujmov maloletých detí, ktorými sú predovšetkým zdravý psychický a fyzický vývoj detí, stabilita výchovného prostredia, ako aj eliminácia negatívnych dopadov konfliktných vzťahov medzi rodičmi na maloleté deti. Z uvedených dôvodov, s prihliadnutím na to, že matka aj počas trvania spoločnej domácnosti zabezpečovala starostlivosť o deti a deti sú vzhľadom na svoj vek ako aj zdravotné problémy na ňu naviazané, odvolací súd považoval napadnuté uznesenie vo výroku, ktorým konajúci súd uložil otcovi povinnosť odovzdať maloleté deti matke, za vecne správne.

11. Keďže otec nepreukázal, že by si vyživovaciú povinnosť k maloletým deťom od odchodu matky zo spoločnej domácnosti plnil akoukoľvek formou, pričom matka nemá prístup k účtu ani k bankomatovej karte, na ktoré sú poukazované rodinné prídavky vo výške 51 eur a opatrovateľský príspevok vo výške 569,36 eur, bol záver súdu prvej inštancie o nevyhnutnosti určenia vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom aspoň v minimálnom rozsahu dôvodný.

12. Vzhľadom na zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti matky vznikla potreba upraviť rozsah a podmienky styku otca s maloletými deťmi tak, aby bol zachovaný jeho pravidelný kontakt s nimi, zohľadňujúc pritom najlepší záujem maloletých detí na udržaní a prehĺbovaní prirodzenej väzby k obidvom svojim rodičom. Odvolací súd sa stotožňuje s rozsahom a frekvenciou styku upraveným súdom prvej inštancie, keďže styk každý páry týždeň v sobotu od 10.00 hod do 16.00 hod v prítomnosti matky maloletých detí považuje za primeraný a postačujúci na zachovanie a upevňovanie vzťahu otca k maloletým deťom do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že ide len o dočasnú úpravu výkonu rodičovských práv a povinností v nevyhnutnom rozsahu, pričom o konečnej úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom bude možné rozhodnúť až po vykonaní riadneho dokazovania v konaní vo veci samej. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie aj v napadnutom výroku o úprave styku, a to pokiaľ ide o jeho rozsah, ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1 CSP.

13. Pokiaľ ide o námietku miestnej nepríslušnosti, odvolací súd podotýka, že podľa § 41 až 43 CSP a § 6 CMP miestnu príslušnosť skúma súd prvej inštancie, pričom nadriadený súd rozhoduje len v prípade sporu o miestnu príslušnosť medzi súdmi prvej inštancie. Navyše z ust. § 113 CMP vyplýva zakročovacia povinnosť súdu, to znamená, že v prípade neodkladných procesných úkonov môže rozhodnúť aj nepríslušný súd. Z uvedeného dôvodu teda nie je možné uzavrieť, že by konanie súdu prvej inštancie trpelo takými vadami konania, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil a zároveň sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením, pričom na zdôraznenie jeho správnosti uviedol ďalšie dôvody.

14. Na záver v súvislosti s námietkou otca o protizákonnosti napadnutého uznesenia z dôvodu, že súd prvej inštancie nepovažoval za potrebné, aby sa k návrhu matky vyjadril, odvolací súd dáva do pozornosti ust. § 329 ods. 1 CSP, ktorý konajúci súd citoval v odôvodnení napadnutého uznesenia. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, kedy súd nevykonáva dokazovanie, preto nemôže byť relevantný odvolací dôvod, že ho súd nevyzval na vyjadrenie k návrhu. S poukazom na možnosť konajúceho súdu rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania a na povinnosť súdu rozhodnúť o neodkladnom opatrení v zákonom stanovenej lehote zákon ani nepredpokladá, že by súd mohol vypočuť účastníkov, vyžiadať ich vyjadrenia ako aj vykonať dokazovanie, preto musí odvolací súd konštatovať, že týmto prejednávanej prípadu súd prvej inštancie zistil a dostatočne v odôvodnení opísal skutočný stav v rozsahu, ktorý je potrebný pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, ktorý následne správne právne posúdil, pričom všetky argumenty a vyjadrenia rodičov budú predmetom rozsiahleho dokazovania vykonaného vo veci samej.

15. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom v pomere hlasov 3: 0 (ust. § 393 ods. 3 druhej vety CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).